پنجشنبه ۲۰ مهر ۱۴۰۲
شماره ۳۹۷۹
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

پرونده ویژه تحلیلی «فرهیختگان» درباره عملکرد ورزش در بازی‌های آسیایی

زنگ خطر شکست حکمرانی ورزش را بشنوید

سیامک خاجی
دبیر گروه ورزش

هانگژو ۲۰۲۲ برای ورزش ما به پایان رسید و حاصل آن همان طور که از قبل از این مسابقات پیش بینی می شد کاروان ایران با نزول نسبت به دوره قبل روبه رو شد و نه تنها از نظر تعداد مدال ها دچار افت شدیم بلکه یک رتبه هم پایین تر رفتیم و رده هفتم آسیا را به دست آوردیم. در این دوره از رقابت ها نیز کاروان ما شاهد شگفتی سازی برخی ورزشکاران و همچنین ناکامی دور از انتظار برخی دیگر بود اما درحالی که برخی فدراسیون ها پیش از این بازی ها مدعی شده بودند که می توانند مدال های رنگارنگی کسب کنند در عمل چنین اتفاقی برایشان رخ نداد تا کاروان ما تقریبا به همان تعداد مدال پیش بینی شده دست پیدا کند. اگرچه کمیته ملی المپیک در ماه های اخیر مانور زیادی روی کیفی سازی کاروان و کاهش تعداد نفرات اعزامی داشت اما در عمل این اتفاق منجر به بهتر شدن شرایط مدال آوری کاروان ما نشد و درنهایت پس از سه دوره موفق در مدال آوری و کسب جایگاه قابل قبول در جدول، این بار نتوانستیم آن طور که انتظار می رفت موفق باشیم.

مسئولان این کمیته پس از پایان مسابقات با انتشار یک بیانیه و همچنین یک یادداشت تحلیلی به نوعی نسبت به عملکرد کاروان ایران در هانگژو واکنش نشان دادند. با توجه به تعویق یک ساله مسابقات به دلیل کرونا، کمیته ملی المپیک با رئیس جدید خود کاروان ایران را راهی این رقابت ها کرد اما فرصت یک ساله برای آماده سازی و همچنین حمایت از ورزشکاران ما زمان کمی محسوب نمی شود و شاید برخلاف آنچه در بیانیه این کمیته پس از پایان رقابت ها آمده است آنها بهتر است مسئولیت نتایج کاروان اعزامی خود را پذیرفته و آن را خیلی به ریل گذاری مسئولان سابق این کمیته نسبت ندهند.

کمیته المپیک از سویی مدعی کیفی سازی و کاهش تعداد ورزشکاران است و می گوید که این بار مدیران این مجموعه نمی خواستند توریست به مسابقات اعزام کنند و در چنین شرایطی از اعزام برخی ورزشکاران رشته های مختلف که در این آوردگاه می توانستند تجربه لازم برای آینده را کسب کنند جلوگیری کرده است اما از طرف دیگر با ادعای جوانگرایی نتایج اخیر را توجیه می کند. بدون شک جوانگرایی و تغییر نسل در ورزش لازمه موفقیت در سال های آینده است اما اینکه کمیته المپیک از یک سو معتقد است با این جوانگرایی به دنبال کسب تجربه این نفرات است تا برای حضور در میادین جهانی به ویژه المپیک آماده شده و در آنجا افتخارآفرینی کنند و از طرف دیگر برخی دیگر از استعدادها را به بهانه کیفی سازی از حضور در این آوردگاه مهم محروم می کند جای سوال دارد. امیدواریم همان طور که کمیته المپیک وعده داده با این استراتژی، آینده ورزش ایران بیمه شده و نتیجه آن را در سال های آتی و المپیک پیش رو ببینیم.

در بخشی دیگر از تحلیل این کمیته اینچنین آمده که «سیاستگذاری و برنامه ریزی در بحث ورزش نیازمند یک بازه زمانی حداقل چهارساله است و پس از آن می توان عملکرد یک تیم مدیریتی را سنجید و به آن نمره داد.» با این توجیه به نظر می رسد درصورت ناکامی احتمالی در المپیک ۲۰۲۴ پاریس باز هم مسئولان کمیته ملی المپیک آن را به گردن مسئولان سابق انداخته و تا پایان دوره چهارساله حضور خود در این سمت برای خود به دنبال خریدن زمان هستند. در بخش دیگری از تحلیل کمیته ملی المپیک از این رقابت ها همچنین به این موضوع اشاره شده که «کمیته المپیک کسب مدال به هر قیمتی را نمی خواست بلکه با یک رویکرد درست و اصولی نگاه ویژه‌ای به بحث پشتوانه سازی داشت تا ورزش ایران در این آوردگاه مهم ستاره های جدیدی را نیز شناسایی کند.» با این حال حضور تیم های کشتی (با همه ستاره های خود از جمله حسن یزدانی)، تیم ملی والیبال با ترکیب کامل (که نتیجه خستگی اعضای تیم از مسابقات فشرده راپس از این بازی ها در انتخابی المپیک در برزیل دیدیم) و تیم ملی فوتبال امید که حتی به قیمت تعطیلی لیگ و بی نظمی عجیب وغریب در فوتبال تمام شد و درنهایت هم دستاوردی نداشت خلاف این ادعا را نشان می دهد.

درنهایت امیدواریم ورزش ما در آوردگاه مهم پاریس ۲۰۲۴ بتواند دوباره به روزهای خوبش برگشته و این افول را جبران کند. «فرهیختگان» در پرونده‌ای تلاش کرده تا نگاهی کارشناسانه به اتفاقات هانگژو داشته و با بررسی عملکرد کاروان ایران در این مسابقات از جمله ورزش هایی که موفق یا ناکام بوده‌اند، تاثیر عملکرد بانوان در نتایج کاروان ایران و رقبای ما در آسیا، ورزش هایی که در این دوره توجه زیادی به آنها نداشته و در آن نماینده نداشتیم که سایر کشورها مدال های خوبی از این رشته ها به دست آوردند و همچنین بررسی میزان افزایش بودجه ورزش کشور در فاصله پنج ساله دو دوره اخیر به آسیب شناسی شرایط کنونی ورزش کشور بپردازد.

هانگژو، سنگ محک ورزش ایران

یادداشت

پیمان اسدیان
خبرنگار

نوزدهمین دوره بازی های آسیایی در حالی در هانگژو چین به پایان رسید که ورزش کشورمان از نظر آماری در وضعیت نزولی قرار گرفت. پس از ثبات نسبی ورزش ایران در ۱۳ سال گذشته در سه دوره بازی های آسیایی گوانگژو ۲۰۱۰، اینچئون ۲۰۱۴ و جاکارتا ۲۰۱۸ که به ترتیب ۲۰، ۲۱ و ۲۰ نشان طلا از بازی های آسیایی را به خود اختصاص داد، حالا با کاهشی حدودا ۳۵ درصدی در بازی های آسیایی هانگژو، تنها ۱۳ مدال طلا گرفتیم و نسبت به دوره گذشته در جاکارتا نیز یک پله در جدول رده بندی مدالی سقوط کرده‌ایم. البته روند نزولی و کاهش تعداد مدال طلا و ناکامی برخی رشته ها در این دوره از بازی ها با عملکرد خوب و خیره کننده تعدادی از رشته هایی که کمتر روی آنها حساب می شد، کمرنگ تر شد؛ چراکه شیرینی مدال طلای شطرنج که برای نخستین بار با عملکرد فوق العاده نمایندگان ایران به دست آمد، مدال نقره تاریخی در ژیمناستیک که بر گردن مهدی الفتی آویخته شد یا نشان های برنز تنیس روی میز دونفره و دوچرخه سواری کوهستان که توسط برادران عالمیان و فرانک پرتوآذر به دست آمد، بی شک ورزش ایران را به آینده برخی از رشته هایی که تاکنون در آنها مدال نداشته یا در سلطه دیگر کشورها بوده، امیدوار می کند. ورزش ما به طور سنتی در ادوار مختلف بازی های آسیایی روی رشته هایی همچون کشتی، وزنه برداری، کاراته، ووشو و تکواندو حساب می کرده و معمولا از این رشته ها نیز مدال های خوبی نصیب ورزش کشورمان شده است، اما همواره در کسب مدال از رشته های پرمدالی مانند دوومیدانی، قایقرانی، تیراندازی، شنا و ژیمناستیک سهم اندکی داشتیم و همین موضوع ما را به حضور در رده های پنجم تا دهم جدول توزیع مدال ها عادت داده است. قطعا برنامه ریزی برای موفقیت در رشته های پر مدال کار یک روز و دو روز نیست، بلکه اگر بر فرض مسئولان ورزش همین امروز اراده و برنامه ریزی برای مدال آوری در ورزش های پر مدال را انجام دهند شاید سایه هایی از موفقیت در این مسیر را بتوان در بازی های آسیایی سال ۲۰۳۴ در عربستان مشاهده کرد؛ چراکه برنامه ریزی برای استعدادیابی، پرورش و به ثمر رساندن ورزشکاران نخبه و مدال آور در این رشته ها و همچنین ایجاد زیرساخت های لازم برای دستیابی به این اهداف شاید یک دهه به طول بینجامد، کاری که اگر ما یک دهه قبل آن را آغاز می کردیم همین امسال در هانگژو بخشی از ثمرات آن را به چشم می دیدم و لذت می بردیم. شکست نسبی ورزش ایران در بازی های آسیایی ۲۰۲۲ هانگژو را نمی توان به نام این وزیر و آن مدیر یا رئیس فدراسیون ثبت کرد؛ چراکه سال هاست با وجود خواست مردم، گوشزد رسانه ها و حتی صحبت های زیبای مدیران و وزرای ورزش کشور در مصاحبه ها، عملا اراده‌ای برای برخورداری بیشتر ورزش ایران از مدال های آسیایی و المپیک دیده نمی شود و این تصور در ذهن به وجود می آید که مدیران ورزش ایران، سال هاست به همین میزان مدال قانع هستند و شاید توان خطرپذیری برای تغییر این الگوی سنتی کسب مدال را نداشته باشند. به نظر می رسد در حال حاضر ورزش ایران به مدیران شجاع و خطرپذیری نیاز دارد تا ورزش کشور را در مسیر جدید مدال آوری و کسب افتخار در رشته هایی قرار دهد که تاکنون به آنها کم توجهی شده و اتفاقا همین رشته ها جایگاه ورزش ما را در آسیا و جهان ارتقا خواهند داد. پذیرش شکست و پنهان نشدن پشت موفقیت های گلخانه‌ای ورزش نخستین گام در قرار گرفتن در مسیر پیروزی است. مسیری که حتما دشوار و پر از دست انداز خواهد بود، اما چاره‌ای جز گذر از این راه برای پیشرفت ورزش نیست. اگر امروز مدیران ارشد کشور و همچنین مسئولان ورزش برای احیای ورزش ایران در عرصه آسیا و جهان تصمیم بزرگ نگیرند و ریل گذاری مسیر ارتقای ورزش انجام نشود، به زودی شاهد سبقت کشورهایی همچون هند، چین تایپه، ازبکستان، قزاقستان و حتی بحرین از ورزش ایران خواهیم بود، زیرا آنها از آنچه ما تصور می کنیم سرعت بیشتری دارند و با این وجود جایگاه چهارمی ما در جدول مدالی ادوار بازی های آسیایی نیز دوام چندانی نخواهد داشت.

نگاهی به ورزش‌هایی که در هانگژو ۲۰۲۲ انتظارات را برآورده کردند

از سورپرایز تنیس روی میز تا مدال تاریخی ژیمناستیک

مهدی منصرف
خبرنگار

در تحلیل دلایل سقوط کاروان ورزشی ایران در بازی های آسیایی ۲۰۲۲ هانگژو، نباید از اتفاقات مثبت و موفقیت های ورزش کشورمان در این مسابقات غافل شد. قطعا دیده شدن ضعف ها و برطرف کردن آنها یکی از اصول موفقیت است، اما صرف توجه به نیمه خالی لیوان نیز باعث خواهد شد از نیمه پر و تاریخ سازی برخی رشته ها و ورزشکاران مسابقات نیز غافل بمانیم. قطعا درخشش دختران سرزمین مان در بازی های آسیایی این دوره و پتانسیل های بالای ورزش بانوان در کشورمان از اتفاقات بسیار خوبی بود که باید در جهت تقویت آنها گام های حمایتی بیشتر برداشت. موفقیت تنیس روی میز در مهداین رشته و قاره آسیا دیگر نکته‌ای بود که حتی در جامعه کشورمان نیز اثرات خود را گذاشته بود و تا چند روز درخشش ملی پوشان ورود زبان مردم بود. در ادامه قصد داریم با بررسی تک تک فدراسیون های موفق حالا از نیمه پر لیوان نیز صحبت کنیم تا با حمایت های بیشتر در دوره های آینده ضمن تداوم این موفقیت ها به دستاوردهای بهتری نیز برسیم.

کشتی

جایگاه ورزش اول کشور در میان مردان و علاقه مندان ورزش باعث شده است تا همواره و در تمامی رویدادها بیشترین توقع از این رشته وجود داشته باشد. کشتی در این دوره با شرایط بسیار خاص در بازی های آسیایی حاضر شد. برگزاری مسابقات جهانی کشتی آزاد و فرنگی در فاصله بسیار کوتاه تا بازی های آسیایی باعث شده بود تا نگرانی های بسیاری درخصوص مصدومیت و حتی عدم موفقیت ورزشکاران کشورمان در هانگژو وجود داشته باشد. اتفاقی که درنهایت باعث شد مسئولان فدراسیون کشتی و کادرفنی تیم های ملی در برخی اوزان دست به جابه جایی نفرات بزنند، اما درنهایت شاکله نفرات عنوان دار و ستاره های کشتی فرنگی و آزاد را به این مسابقات اعزام کنند. اقدامی که نتیجه آن کسب ۱۰ مدال در مجموع ۱۲ وزن رقابت های کشتی فرنگی و آزاد بازی های آسیایی بود تا این بار نیز کشتی سربلند از بازی های آسیایی خارج شود. کسب ۵ مدال طلا، ۴ نقره و یک برنز ملی پوشان کشتی باعث شد تا این بار نیز این فدراسیون بهترین عملکرد و مهم ترین نقش را در جایگاه کاروان ورزشی کشورمان داشته باشد. نکته مهم دیگر نیز عملکرد بهتر این رشته نسبت به دوره گذشته است. کشتی در جاکارتا نیز موفق به کسب ۵ مدال طلا شده بود، اما در مجموع مدال های نقره و برنز عملکرد ضعیف تری نسبت به این دوره داشت و تنها ۳ برنز کسب کرده بود. البته بازی های آسیایی این فرصت را به کادرفنی تیم های ملی کشورمان داد تا متوجه برخی از نقطه ضعف های کشتی گیران شوند و این موضوع قطعا در فاصله یک ساله تا المپیک پاریس بهترین اتفاق ممکن بود.

ووشو

در روزهای ابتدایی مسابقات که بسیاری از رشته ها به خصوص تکواندو در کسب مدال طلا توفیقی نداشتند، حضور و درخشش ووشوکاران اتفاق بسیار ویژه‌ای بود. ووشو که این بار علاوه بر ساندا و تالو یک یار کمکی نیز به عنوان کوراش در کنار خود داشت تا در مجموع این دو رشته با کسب ۳ مدال طلا، ۷ نقره و ۲ برنز بهترین کمیت مدالی را داشته باشد و بعد از کشتی نیز دومین فدراسیون در بعد کیفیت مدال باشد. نمایندگان ووشو ایران با کسب ۶ مدال از ۶ فرصت در بخش ساندا (مبارزه) موفق به ثبت رکورد ۱۰۰ درصدی مدال شدند و اتفاق بسیار مثبتی را برای ورزش کشورمان رقم زدند. در تالو نیز زهرا کیانی همانند دوره گذشته با تکرار مدال نقره خود نام خود را به عنوان تنها بانوی تالوکار موفق به کسب مدال در بازی های آسیایی برجسته تر کرد. کسب ۲ مدال طلا، ۴ نقره و یک برنز در هانگژو باعث شد تا ووشو نسبت به دوره گذشته نیز با کسب یک مدال برنز عملکرد بهتری داشته باشد و شرایط خوب خود را همچنان تداوم ببخشد. البته با وجود درخشش ووشوکاران مسئولان این فدراسیون نباید از کنار برخی ضعف ها نیز به راحتی عبور کنند. روند ملی پوشان تالو پسران در سال های گذشته باعث شده بود تا این بار خوشبینی بیشتری برای مدال آوری در تالو وجود داشته باشند، اما این مهم محقق نشد تا همچنان تک مدال برنز احسان پیغمبری در بازی های آسیایی ۲۰۱۰ گوانگژو تنها مدال تالوی مردان در تاریخ بازی های آسیایی باشد.

کوراش

همان طور که در بالا اشاره شد، حضور کوراش در مجموعه فدراسیون ووشو باعث شده بود تا درخشش این فدراسیون بیشتر از گذشته نیز به چشم بیاید. کوراش در این دوره بازی های آسیایی نیز نه تنها روند خوب خود را حفظ کرد، بلکه نسبت به دوره گذشته نیز روند صعودی داشت. کوراش در دوره گذشته موفق به کسب یک مدال طلا، یک نقره و ۲ برنز شده بود، اما در هانگژو ضمن حفظ تک مدال طلای خود، موفق به کسب ۳ مدال نقره و یک برنز نیز شد. همچنین در این رشته برای نخستین بار بانوان ما موفق به کسب مدال شدند و دو مدال نقره و یک برنز کسب کردیم که نوید آینده‌ای روشن را در این بخش می دهد.

والیبال

بدون شک صحبت از موفقیت والیبال در بازی های آسیایی در روزهایی که این رشته با نتایج ضعیف در مسابقات کسب سهمیه المپیک، زیر شدیدترین انتقادات قرار دارد و با استعفای بهروز عطایی روزهای خوبی را سپری نمی کند، شاید چندان قابل پذیرش نباشد. اما نمی توانیم از این واقعیت نیز گذر کنیم که این رشته برای سومین دوره متوالی موفق به تکرار مدال طلای خود شد تا همچنان اقتدار خود را در این مسابقات ثابت نگه دارد. البته حضور ژاپن با تیم دوم خود در مسابقات شاید در کسب مدال طلای کشورمان بی تاثیر نباشد، اما نباید از این نکته گذشت که ملی پوشان کشورمان در دیدار فینال موفق به شکست چینی شدند که مدت ها برای مدال طلای این مسابقات برنامه ریزی کرده بود و از حمایت تماشاگران پرتعداد خود نیز بهره مند بود.

تنیس روی میز

تاریخ سازی تنیس روی میز در هانگژو قطعا یکی از اتفاقات بسیار ویژه ورزش کشورمان بود. جایی که تیم تنیس روی میز کشورمان در بخش تیمی با شکست ژاپن تیم شماره چهار رنکینگ جهان به دیدار نیمه نهایی صعود کرد و موفق به کسب مدال برنز مسابقات شد. درخشش برادران عالمیان و امیرحسین هدایی در دیدار مقابل ژاپن قطعا تا سال های سال از ذهن علاقه مندان ورزش و تنیس روی میز پاک نخواهد شد. تنیس روی میز در کنار مدال تیمی در بخش دوبل نیز موفق به کسب اولین مدال خود در تاریخ مسابقات آسیایی شد و برادران عالمیان در این بخش نیز نام خود را در تاریخ این رشته ثبت کردند. تنیس روی میز در حالی روند رو به رشد خود را در هانگژو ادامه داد که در دوره گذشته نیز در بخش انفرادی توسط نوشاد عالمیان موفق به کسب مدال برنز شده بود و این بار تعداد مدال های خود را افزایش داد. البته نوشاد عالمیان در بخش انفرادی نیز تنها یک گام تا تکرار مدال برنز خود فاصله داشت، اما درنهایت مغلوب هاریموتو نفر چهارم رنکینگ جهان از ژاپن شد.

ژیمناستیک

وضعیت فدراسیون ژیمناستیک در سالیان گذشته به‌گونه‌ای بود که حتی تا آخرین روزهای اعزام نیز مشکلاتی در اعزام برخی ملی پوشان وجود داشت. موضوعی که طبیعتا باعث شده بود هیچ انتظاری از این رشته مانند دوره های گذشته وجود نداشته باشد، اما مهدی الفتی ستاره‌ای بود که در ناامیدترین روزهای این رشته در هانگژو در پرش از خرک درخشید و با کسب مدال نقره پس از ۸۰ سال در این رشته تاریخ سازی کرد. قطعا مدال الفتی از مدال هایی است که کمترین نقش را می توان برای متولیان این رشته قائل شد و مهم ترین تاثیر را باید در استعدادهای جوانان کشورمان جست وجو کرد. الفتی با کسب مدال در هانگژو نشان داد که درصورت سرمایه گذاری، مدال آوری در رشته های مادر و پر مدالی مانند ژیمناستیک نیز دور از دسترس نیست.

دوچرخه‌سواری

برای رشته دوچرخه سواری که در گذشته در بازی های آسیایی موفق به کسب مدال طلا می شد، اما روند نزولی سالیان اخیرش باعث فراموشی این اتفاقات شده بود؛ مدال آوری فرانک پرتوآذر اتفاق بسیار ویژه‌ای بود. پرتوآذر در شرایطی در هانگژو تاریخ ساز شد و نام خود را به عنوان اولین مدال آور زنان دوچرخه سواری در بازی های آسیایی ثبت کرد که در ماه های آخر قبل از اعزام مشکلاتی در تهیه دوچرخه داشت. با این وجود دختر توانمند ورزش کشورمان در ماده بسیار سخت کراس کانتری یک ساعت و ۴۲ دقیقه با تمام وجود رکاب زد تا در پایان با سر بالا و غرور بسیار زیاد به نمایندگی از دختران ایران به مدال برنز دست پیدا کند.

شطرنج

بدون شک یکی دیگر از اتفاق بزرگ کاروان ورزشی کشورمان در بازی های آسیایی این دوره کسب مدال طلا در بخش شطرنج تیمی مسابقات بود که حس غرور بسیار زیادی را در علاقه مندان ورزش رقم زد. پرهام مقصودلو، محمدامین طباطبایی، پویا ایدنی و بردیا دانشور در ۹ دور رقابت جانانه با قدرت های شطرنج جهان و آسیا برای اولین بار موفق به کسب مدال طلا شدند تا نام خود را در تاریخ ورزش ایران ثبت کنند. شطرنج در شرایطی در هانگژو به مدال طلا رسید که این فدراسیون نیز با سرپرست اداره می شود و نباید نقش برنامه ریزی های فدراسیون را فراتر از استعدادهای درخشان این رشته در کسب این مدال دانست. شطرنج پیش از این در بازی های آسیایی ۲۰۰۶ دوحه در بخش مختلط تیمی به مدال برنز رسیده بود و این مدال طلا درصورت برنامه ریزی درست و استفاده از پتانسیل ها می تواند شروعی برای درخشش های آینده باشد.

سنگ‌نوردی

حضور ستاره‌ای مانند رضا علیپور در سنگ نوردی ایران باعث شده است تا در دو دوره اخیر این رشته با مدال طلا بازی های آسیایی را ترک کند. علیپور در هانگژو نیز مانند جاکارتا درخشان بود، اما اوجش درخشش در مرحله نیمه نهایی رقم خورد؛ جایی که ملی پوش کشورمان موفق به شکست رکورددار ماده سرعت سنگ نوردی جهان از اندونزی شد. سنگ نوردی در بخش سرعت تیمی نیز شانس کسب مدال داشت، اما یک اشتباه باعث شد تا در مرحله یک چهارم نهایی مغلوب سنگاپور شود و از دور مسابقات کنار رود.